

Konserwatyści nie chcą koalicji z Karbauskisem

Socjaldemokraci wyrazili wielką chęć współpracy ze Związkiem Chłopów i Zielonych

Fot. ELTA

Związek Chłopów i Zielonych rozpoczął pierwsze negocjacje z socjaldemokratami w sprawie utworzenia koalicji rządzącej. Ramūnas Karbauskis, lider Związku Chłopów i Zielonych, podczas konferencji

na żywo na portalu 15.min powiedział, że Związek Ojczyzny-Chrześcijańscy Demokraci po prostu nie chcą być w koalicji.

Str. 4

307 000 naruszcycieli przepisów ruchu drogowego Str. 6

Doping: Kalla wspiera Johaug Str. 9

Polska „Jesień w poezji” Str. 12-13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Czwartek
Listopad 2016 **3**

Imieniny: *Bogumiła, Cezarego, Germana, Huberta, Marcina, Sylwii, Szymona, Teofila, Walentego, Walentyny, Wenefryda i Witalisa*

FILM SMOLEŃSK

Kino „MULTIKINO”, ul. Ozo 18, Wilno
10 i 11 listopada, godz. 18.30

10 listopada po pokazie filmu odbędzie się spotkanie z reżyserem Antonim Krauze.

Zaproszenia do odebrania w Wilnie: Dom Kultury Polskiej (ul. Nagarduko 76).

Poniedziałek – czwartek godz. 9.00 – 18.00; Piątek godz. 9.00-17.00

Księgarnia ELEPHAS (ul. Olandų 11).

Poniedziałek – piątek godz. 10.00-19.00; Sobota godz. 10.00-16.00

O FILMIE

Antoni Krauze, twórca wielokrotnie nagrodzonego dramatu historycznego „Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł”, odsłania kulisy tragedii, która wstrząsnęła całą Polską. Muzykę do filmu skomponował Michał Lorenc.

10 kwietnia 2010 roku rządowy samolot Tupolew 154 z Prezydentem RP Lechem Kaczyńskim i towarzyszącymi mu 95 osobami – członkami oficjalnej delegacji zmierzającej do Katynia – ulega katastrofie w Smoleńsku. Wszyscy pasażerowie giną na miejscu. Tragedia wywołuje ogromne poruszenie w Polsce i na świecie.

„Tragedia smoleńska stała się najważniejszym wydarzeniem w III RP, najtragiczniejszą chwilą w polskiej historii od czasu II wojny światowej. Stała się wydarzeniem, które wpływa na los dzisiejszej Polski i życie Polaków w sposób niebywale silny. Które nas podzieliło bardzo głęboko. Dlatego próba zmierzenia się z tym tematem jest nie tylko wielkim wyzwaniem, ale i obywatelskim obowiązkiem twórcy”.

Antoni Krauze, reżyser

Minimalny wzrost PKB

„Rozczarowująca, skromna i konserwatywna” — tak ekonomiści oceniają najnowszą statystykę dotyczącą wzrostu Produktu Krajowego Brutto (PKB) Litwy.

W ciągu trzech kwartałów tego roku w porównaniu z rokiem ubiegłym PKB kraju wzrosło o 2,1 proc. Porównując trzeci kwartał z drugim — zaledwie o 0,1 proc. Zdaniem ekonomisty Rokasa Grajauskasa, tak mały wzrost PKB rozczarowuje, głównie z powodu znikomych inwestycji zagranicznych jak też z powodu sytuacji w szkolnictwie wyższym i wykształceniu w ogóle, co dzisiaj nie przyczynia się do zmniejszenia emigracji.

Eksperti Litewskiej Konfederacji Przemysłowców zaznaczają, że najsłabszym czynnikiem litewskiej gospodarki są inwestycje wewnętrzne — spadły one o ponad 2 proc. i nadal są o 15 proc. niższe niż przed kryzysem. Przemysłowcy ubolewają

też z powodu późnych wypłat ze wsparcia unijnego. Zdaniem ekspertów, jeżeli ruszy realizacja finansowania unijnego i firmy do końca roku otrzymają środki na odnowienie używanych maszyn i zwiększanie wydajności, to wzrost PKB zbliży się do 3 proc. Wówczas Litwa pod względem rozwoju gospodarczego w krajach UE wspięłaby się z obecnej 11. pozycji na 6. — takie prognozy eksperci Litewskiej Konfederacji Przemysłowców przedstawili jeszcze we wrześniu br. Prognozuje się, że podstawową siłą napędową kraju w tym roku będzie pozostawać konsumpcja. Najwięcej produktów będzie eksportowanych do krajów skandynawskich, a mniej do krajów przestrzeni poradzieckiej.

zw.lt

ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI RP NA LAUDZIE

Uprzejmie zapraszamy na uroczyste koncerty w ramach obchodów Święta Niepodległości RP wokalnego zespołu „Barwy podwileńskie” z Ławaryszek (kier. Lucyna Własenko) i zespołu tanecznego „Iskry” (kier. Beata Bużyńska) z Mickun

5 listopada — sobota

10.00 Koncert w sali szkolnej w Poniewieżu (Parko 19, Panevėžys)

16.00 Koncert zespołów w Centrum Wielokulturowym w Kiejdanach (Senoji rinka 12, Kėdainiai)

Inf.: spklitwa@gmail.com;
+370 68776689

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 roku

Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz (tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt). Zastępca red. nacz.: Aleksander Borowik (info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46) Sekretarz redakcji: Lucja Stankevičiūtė (tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt) Dziennikarze: Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkievicz — fotoreporter Współpracownicy: Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk Dział Promocji: Andrzej Podworski — prenumerata (tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt), Diana Kaczan — reklama (tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt). Wydawca: Vš „Kurier Wilenski” Druk: Vš „Vilnijos žodis” Nakład: 3000 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji.

Redaktor dyżurny: Brygita Łapszewicz

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Grodzieńszczyzna szykuje się do przyjęcia turystów

Od 27 października bez konieczności wyrobienia białoruskich wiz można wybrać się do Grodna czy też pozwiedzać leżącą na terytorium Białorusi część Kanału Augustowskiego.

Winicyjalny bezwizowy weekend zanotowano tu 39 zagranicznych turystów. Jako pierwsza skorzystała z ruchu bezwizowego delegacja władz Podlasia. Pojawili się też turyści z Polski, Litwy i Hiszpanii.

W październiku tego roku rząd Białorusi zatwierdził postanowienie precyzujące procedurę bezwizowego wjazdu na terytorium Grodzieńszczyzny na 5 dni. Odwiedzać Grodno i turystyczno-rekreacyjny park Kanał Augustowski bez wazy można od 26 października 2016 roku do końca 2017 roku.

Obecnie na otrzymanie dokumentów wjazdowych na Białoruś czeka ponad 70 zagranicznych turystów, zarejestrowanych w grodzieńskich biurach podróży.

Kierownik Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego Uładzimir Kraucou nakazał prowadzenie codziennych statystyk ruchu turystycznego w ramach programu bezwizowego. „Na-

leży to robić, by rozumieć, gdzie są mankamenty, co jeszcze trzeba będzie zmienić przed rozpoczęciem sezonu turystycznego” — uważa Kraucou.

Na polecenie kierownika GOKW do wiosny ma być przeprowadzony spis obiektów, znajdujących się w strefie bezwizowej, wartych uwagi turysty. Na listę zabytków zostaną wciągnięte miejsca, budynki, pomniki o wartości historycznej, kulturowej i przyrodniczej, żeby „prezentować gościom dobrze przygotowane i oznaczone obiekty turystyczne”.

Bez wyrabiania wazy na okres do 5 dni na Białoruś można wjeżdżać z polskiej strony przez przejście graniczne Kuźnica-Bruzhi oraz rzeczne Rudawka-Lesnaja znajdujące się na Kanale Augustowskim. Bezwizowy wjazd jest też możliwy przez dwa przejścia białorusko-litewskie: Švendubrė-Prywałka oraz Raigardas-Prywałka.

wilnoteka.lt

Zabytki Grodna i Grodzieńszczyzny czekają na turystów Fot. archiwum

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

13 osób zginęło w pożarze, jaki wybuchł w barze karaoke w stolicy Wietnamu, Hanoi
Fot. EPA-ELTA

KOMENTARZ DNIA

Zamiast zniczy — piękna obietnica

Minęły święta, a wraz z nimi cmentarze zająśniały tysiącem migoczących światełek naszej pamięci o tych, co odeszli, co byli dla nas tak bliscy.

W przededniu Dnia Wszystkich Świętych Remigijus Šimašius, gospodarz Wilna wraz z liczną świtą urzędników, pracowników odpowiedzialnych za nadzór cmentarzy wileńskich odwiedzili Starą Rosę.

Nie jest to pierwszy zresztą raz, w tym samym okresie i z taką samą obietnicą, że ta stara i wyjątkowa nekropolia doczeka się lepszych czasów. Posypały się obietniczki, że zostaną wzmocnione opadające zbocza cmentarza, odnowione będą alejki, że walące się pomniki wrócą na swe postumenty. Czy można byłoby z tego się nie cieszyć? Można, bo analogiczne obietniczki Šimašiusa były również w roku 2015, gdy w podobnym składzie ten cmentarz odwiedził. Wtedy to mer zobaczył odnowione grobowce i mogiły... I stanął zdumiony, że od lat istnieje Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rosą, że istnieje taka akcja „Poznaniacy — Rossie”, która jest pod patronatem „Kuriera Wileńskiego”, że poszczególni darczyńcy za swe skromne środki ratują to, co można tu uratować.

Tak jest po dziś dzień. No, ale marzyć można. A przy okazji prosić mera, by odwiedził (i nie tylko z okazji Zaduszek) również Cmentarz Bernardyński, Cmentarz św. Piotra i Pawła (Saulė), które wołają o pomoc.

Helena Gładkowska

CYTAT DNIA

„W sprawie święceń kobiet ostatnie słowo jest jasne, wypowiedział je Jan Paweł II i ono pozostaje” — powiedział papież Franciszek

LICZBA DNIA

1,4 mln euro wypłaci kancelaria Sejmu dla posłów niewybranych na nową kadencję

KRÓTKO

Martensas zostanie szefem lotniska

7 listopada kierownikiem wileńskiego lotniska zostanie Olafas Martensas.

„Litewskie linie lotnicze pracują na szybko i dynamicznie rozwijającym się rynku. Staramy się być liderami na tym rynku, dlatego należy ciągle się zmieniać, rosnąć i doskonalić. Nowy kierownik ma zgromadzone duże doświadczenie w kierownictwie firm międzynarodowych i litewskich — powiedział Gediminas Almantas, dyrektor generalny „Lietuvos geležinkeliai”.

Rząd odrzucił poprawki do Karty Rodziny

Wczoraj Rada Ministrów zatwierdziła negatywny wniosek o poprawkach do Karty Dużej Rodziny. Miała to być inteligentna Karta z przywilejami, zniżkami i ofertami, składanymi przez sektor publiczny i prywatny. W ramach Karty mógłby z nich korzystać każdy członek wielodzietnej rodziny. Rząd zaznaczył, że Karty Rodziny w projekcie ustawy nie zawierają przepisów, które polepszyłyby sytuację rodzin wielodzietnych na Litwie.

Upamiętnienie strojów narodowych

Rząd zatwierdził plan upamiętnienia strojów narodowych. Przewidziano, że Ministerstwo Kultury i Akademia Sztuk Pięknych opracują wzory strojów narodowych oraz stworzą wideo i film dokumentalny, które będą pokazywane w telewizji publicznej.

Konserwatyści nie chcą koalicji z Karbauskisem

ze str. 1 »

— Prawdopodobnie po tym, jak wszystko dobrze przemyśleli, zdecydowali, że im się to nie opłaca. Skoro nie mogą stanowić większości w tej koalicji, to nie będą w niej wcale. To ich wybór. Gabrielius Landsbergis, prezes Związku Ojczyzny-Chrześcijańskich Demokratów Litwy, w dzień wyborów powiedział, że w negocjacji nie może być Karbauskisa. Dlaczego to powiedział? Nie wiem — podkreślił Ramūnas Karbauskis.

Tymczasem Związek Ojczyzny-Chrześcijańscy Demokraci Litwy twierdzą, że nie otrzymali żadnych konkretnych propozycji ze strony Partii Chłopów i Zielonych do tworzenia koalicji.

— Tak naprawdę z ich strony słyszeliśmy tylko żądania, że nie możemy negocjować z innymi partiami, że w koalicji muszą być liberałowie. Było wiele innych żądań, które padały z ich strony, natomiast my o swoich żądaniach nie mogliśmy nawet wspomnieć. Nie możemy spełniać wszystkich ich wymagań, musimy przeprowadzać negocjacje, żeby stworzyć koalicję. Wielką chęć współpracy z nami wyrazili właśnie socjaldemokraci. Rozumieją, że są odpowiedzialni przed wyborcami. Jestem pewny, że te zmiany, o których mówiliśmy przed wyborami, wejdą w życie — zapewnia Ramūnas Karbauskis.

Jak mówi, najlepszą koalicją dla Litwy będzie składająca się ze Związku Ojczyzny-Chrześcijańskich Demokratów Litwy, Socjaldemokratów i Partii Chłopów i Zielonych. Ale z wypowiedzi konserwatystów zrozumieli, że oni tego nie chcą.

— Nie mam zamiaru osobiście brać udziału w 2019 roku w wyborach prezydenckich, ale nasza partia na pewno wystawi kandydata. Na razie nie mogę wymienić nazwisk kandydatów na ministrów.

Jeszcze jest czas. Oczywiście, że kandydaci wiedzą o tym, iż zamierzamy proponować ich na ministrów. Chcemy wybrać osoby odpowiedzialne, kompetentne — powiedział Karbauskis.

Jego zdaniem liczba wiceprzewodniczących Sejmu powinna być zmniejszona. Zamiast siedmiu, który przewiduje statut Sejmu, całkowicie wystarczyłoby czterech.

— Myślę, że siedmiu wiceprzewodniczących jest za dużo. Trzeba wszędzie, gdzie tylko jest to możliwe, oszczędzać pieniądze państwowe. Reformy administracyjne trzeba przeprowadzić nie tylko w Sejmie. W ten sposób będziemy mogli zaoszczędzić setki tysięcy euro — zaznaczył.

Lider Związku Chłopów i Zielonych podkreślił, że du-

prowadzona również w Sejmie.

— Zostanie zakazana sprzedaż alkoholu również w Sejmie. Szczerze powiem, że nie wiem, czy obecnie w Sejmie są sprzedawane napoje alkoholowe. Jeżeli tak, to zapewniam, że tego nie będzie. Nie rozumiem, co Sejm ma wspólnego z alkoholem? Goście nie powinni być częstowani alkoholem. Nie myślę, że picie pomoże w przyjęciu jakiejś poważnej decyzji lub w negocjacjach — powiedział Karbauskis. Jak zaznaczył, należy również wyjaśnić, w jaki sposób sprawdzić przedstawicieli Sejmu, których trzeźwość jest wątpliwa.

— Na wypadek podejrzewania, że poseł jest niezupełnie trzeźwy, musiałaby istnieć procedura, pozwalająca sprawdzić, czy rzeczywiście jest on pod wpływem alkoholu. Nale-

Gabrielius Landsbergis w dzień wyborów powiedział, że w negocjacji nie może być Karbauskisa
Fot. ELTA

żo uwagi będzie poświęcone walce z alkoholizmem.

— Nasze państwo ma wielki problem z tym złem. Już wkrótce akcyza na niskoprocentowe napoje alkoholowe będzie zrównana z akcyzą na napoje wysokoprocentowe. Czyli butelka piwa zdrożeje o około 13 eurocentów. Akcyza na alkohol będzie ciągle rosła — zapewnia.

Przewodniczący partii mówi, że walka z alkoholem będzie

żałoby taki wypadek zarejestrować, żeby taka osoba miała później poważne konsekwencje. Nie mówię, że od razu należy odwoływać ze stanowiska, ale żeby poseł zrozumiał, że Sejm to nie jest miejsce, w którym można pojawiać się w nietrzeźwym stanie i przyjmować poważne decyzje w imieniu państwa — podkreślił Ramūnas Karbauskis. □

Honorata Adamowicz

SPRINTEM

Inter zwalnia
Franka de Boera

Frank de Boer po niespełna trzech miesiącach pracy z piłkarzami Interu Mediolan został zwolniony. 46-letni Holender nieudanie zakończył swoją pierwszą pracę szkoleniową poza ojczyzną. Po niedzielnej wyjazdowej porażce z Sampdorią 0:1 w Serie A, Inter z dorobkiem 14 punktów w 11 meczach spadł na 12. pozycję. De Boer, który wcześniej prowadził Ajax Amsterdam, objął Inter 9 sierpnia — na dwa tygodnie przed rozpoczęciem ligowych rozgrywek.

Po Rio pracownicy
bez wynagrodzeń

Ponad dwa miesiące po zakończeniu letnich igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro setki pracowników wciąż czekają na swoje wynagrodzenie. Grupa około stu z nich grozi pozwem komitetowi organizacyjnemu. Wśród osób, które czekają na pensję, są m. in. stadionowi spikerzy oraz didżeje. Według jego szacunków Mario Andrada rzecznika prasowego komitetu organizacyjnego, długi wierzycielom wynoszą ok. 32 mln dolarów.

Tiger Woods
zagra na Bahamach

Słynny golfista Tiger Woods potwierdził, że zagra w grudniu w turnieju na Bahamach. Były lider światowego rankingu z powodu problemów z kręgosłupem pauzuje od blisko 15 miesięcy.

Golfista, który przez 683 tygodnie znajdował się na czele rankingu światowego, 14-krotny zwycięzca zawodów wielkiego szlema i 79-krotny triumfator innych turniejów, w poprzednim sezonie wystąpił w zaledwie 11 imprezach, ostatni raz 23 sierpnia 2015.

LM: dwa gole Lewandowskiego
i Bayern pewny awansu

Robert Lewandowski zdobył dwie bramki, a jego Bayern Monachium pokonał na wyjeździe PSV Eindhoven 2:1. w meczu 4. kolejki Ligi Mistrzów.

Dzięki temu zwycięstwu niemiecki zespół jest pewny awansu do 1/8 finału, podobnie jak Atletico, Arsenal i PSG. Lewandowski od początku spotkania był bardzo aktywny. W pierwszej połowie po jego strzałach głową piłka trafiła w poprzeczkę i słupek bramki gospodarzy.

Pierwsze ze zdobycia gola cieszyło się jednak PSV. W 14. minucie na listę strzelców wpisał się Santiago Arias. Bramka ta nie powinna być jednak uznana, bo Kolumbijczyk był na pozycji spalonej. Goście mieli przewagę, a udokumentowali ją w 34. minucie. Sędzia podyktował rzut karny za zagranie piłki ręką przez jednego z piłkarzy PSV, a pewnym egzekutorem okazał się Lewandowski. O zwycięstwie mistrza Niemiec polski piłkarz przesądził w 74. minucie, kiedy wykończył dośrodkowanie Austriaka Davida Alaby. To były 35. i 36. trafienia Lewandowskiego w karierze w LM.

Bayern z dziewięcioma punktami zajmuje drugie miejsce w tabeli grupy D. O trzy więcej ma Atletico Madryt, które pokonało u siebie FK Rostów 2:1. Wygraną gospodarzom zapewnił Antoine Griezmann już w doliczonym przez sędziego czasie gry.

Francuz otworzył także wynik w 29. minucie, a po chwili wyrównał Irańczyk Serdar Azmoun. Hiszpański klub również pewny jest gry w 1/8 finału.

We wtorek awans do fazy pucharowej przypieczętowały także dwa zespoły w grupie A — Arsenal Londyn i Paris Saint-Germain. „Kanonierzy” wygrali w Sofii z Łudogorcem Razgrad 3:2, choć po kwadransie przegrywali 0:2. Bramki dla bułgarskiej drużyny zdobyli Brazylijczyk Jonathan Cafu i Rumun

Robert Lewandowski zdobył dwie bramki, a jego Bayern Monachium pokonał na wyjeździe PSV Eindhoven 2:1 **Fot. archiwum**

Claudiu Keseru. PSG natomiast wygraną w Szwajcarii z FC Basel 2:1 dało efektowne trafienie Thomasa Meuniera w 90. minucie. Tuż przed przerwą prowadzenie paryżanom zapewnił Blaise Matuidi, a w 76. wyrównał Luca Zuffi. Całą drugą połowę w barwach gości rozegrał Grzegorz Krychowiak.

Szlagerowo zapowiadało się spotkanie w grupie C, w którym Manchester City podejmował Barcelonę. W poprzedniej kolejce „Duma Katalonii” u siebie rozbiła Anglików 4:0. Podopiecznym trenera Josepa Guardioli udało się jednak zre-

wanżować — wygrali 3:1. Dzieśięć minut później bramkę dla gości zdobył Lionel Messi. To 90. gol Argentyńczyka w tych rozgrywkach. W 39. minucie wyrównał Ilkay Guendogan, a w drugiej połowie najpierw z rzutu wolnego trafił Belg Kevin de Bruyne, a następnie ponownie reprezentant Niemiec.

W tabeli nadal pierwsza jest Barcelona, która ma dziewięć punktów. Zespół z Manchesteru z siedmioma awansował na drugie miejsce. O jeden wyprzedza Borussię Moenchengladbach, która zremisowała u siebie z Celtikiem Glasgow 1:1. **◻**

90. GOL LIONELA MESSIEGO

Piłkarz Barcelony Lionel Messi zdobył we wtorek 90. bramkę w Lidze Mistrzów. Argentyńczyk pokonał bramkarza Manchesteru City w meczu 4. kolejki grupy C, przegranym jednak przez ekipę z Katalonii 1:3. Liderem klasyfikacji wszech czasów jest Portugalczyk Cristiano Ronaldo z Realu Madryt, który trafił w tych rozgrywkach do siatki 95 razy (nie licząc eliminacji). Dorobek miał okazję powiększyć wczoraj, gdy „Królewscy” zmierzili się w Warszawie z Legią.

Najlepszy z Polaków Robert Lewandowski strzelił dotychczas 36 bramek: dwie ostatnie we wtorek w spotkaniu z PSV Eindhoven (2:1).

Najlepsi strzelcy w historii Ligi Mistrzów (gwiazdka — wciąż aktywni gracze): 1. Cristiano Ronaldo — 95 bramek; 2. Lionel Messi — 90; 3. Raul Gonzalez — 71; 4. Ruud van Nistelrooy — 56; 5. Thierry Henry — 50; 6. Andrij Szewczenko — 48; 7. Zlatan Ibrahimovic — 48; 8. Filippo Inzaghi — 46; 9. Karim Benzema — 46; 10. Didier Drogba — 44; 11. Robert Lewandowski — 36.

Doping: Kalla wspiera Johaug

Charlotte Kalla wierzy w wersję wydarzeń przedstawioną przez Therese Johaug. Szwedzka biegaczka nie kryła przed dziennikarzami, że cały czas utrzymuje dobry kontakt z Norweżką i w każdej chwili jest jej w stanie pomóc.

Aktualnie 28-letnia Johaug jest zawieszona do 18 grudnia. Ostateczny wyrok w dopingowej aferze zostanie podjęty najprawdopodobniej w pierwszym kwartale 2017 roku.

Po kilkunastu dniach od wykrycia w organizmie Therese Johaug niedozwolonego sterydu anabolicznego – clostebol – na twarzy zawodniczki w końcu pojawił się uśmiech. Biegaczka udostępniła na jednym z portali społecznościowych zdjęcie, na którym widać, że powoli zapomina o dopingowej wpadce.

— W pewnym momencie dostałam SMS-a. Okazało się, że wysłała go Charlotte Kalla. Znajdowało się w nim kilka pozytywnych informacji, po których od razu poczułam się lepiej. To dla mnie ogromne wsparcie. Wiem, że mogę na nią liczyć w trudnych momentach. Gwarantowałam, że w każdej chwili jest mi w stanie pomóc. To dla mnie wiele znaczy — komentowała.

Cała sytuacja może dziwić o tyle, że niemal czterdzieści procent szwedzkiego społeczeństwa odwróciło się od Johaug i uważa ją za winną.

— Śledzę na bieżąco informacje w mediach, ale nie mam zamiaru się do nich odnosić — zaznaczyła Kalla. Dziewięciokrotna medalista mistrzostw świata nie ukrywała, że z Therese zna się od kilku lat i utrzymuje z nią

bardzo dobre relacje. Z kolei, zdaniem skandynawskich mediów, utalentowana norweska biegaczka wspólnie z lekarzem kadry obmyśliła plan, by otrzymać zdecydowanie łagodniejszą karę. W tym momencie 28-latką posądzona o zażywanie sterydu anabolicznego — clostebol — jest zawieszona do 18 grudnia.

— Minęło kilkadziesiąt minut od momentu, gdy lekarz poinformował media o całej sprawie. Obecny system pozostawia zawodnikom możliwość, by w krótkim czasie obmyślić dobrą wymówkę. Zarówno doktor Fredrik Bendiksen, jak i Therese mówili bardzo podobne rzeczy. Mieli po prostu za dużo czasu na swobodną komunikację — wspomina prawniczka Gunhild Lærum. Według niej zeznania powinno się złożyć co najwyżej

kilka minut po ogłoszeniu informacji. Taka forma prowadzenia sprawy zapobiegłaby wszelkim wątpliwościom.

— Trudno będzie uwierzyć w wersję osób, które bez najmniejszych problemów mogły się ze sobą porozumiewać — dodała.

Johaug podczas ostatniego spotkania z dziennikarzami zapewniła, że nie wzięła substancji, która widnieje na liście zakazanych środków. Wspomniała również, że w każdej sytuacji wierzyla swojemu lekarzowi i nie miała jakichkolwiek podstaw, by nie zgadzać się z jego teoriami.

Aktualnie utytułowana Norweżka jest zawieszona do 18 grudnia. Jeśli za dwa miesiące nie zapadnie ostateczna decyzja w jej sprawie, okres dyskwalifikacji zostanie przedłużony o kolejne sześćdziesiąt dni. □

Szwedzka biegaczka Charlotte Kalla wspiera swoją rywalkę Johaug uwikłaną w dopingową aferę
Fot. archiwum

Drugie postępowanie przeciwko Mourinho

Angielska Federacja Piłkarska (FA) po raz drugi w ciągu tygodnia postawiła trenerowi Manchesteru United Jose Mourinho zarzut niewłaściwego zachowania. Portugalczyk skrytykował pracę sędziów przed meczem z Liverpoolem i w trakcie spotkania z Burnley w ekstraklasie. Przed meczem z odwiecznym rywalem na Anfield

17 października (0:0) Mourinho powiedział, że dobrze byłoby, gdyby arbiter Anthony Taylor pokazał się z dobrej strony. Oficjalne zarzuty od FA za tę wypowiedź usłyszał w czwartek.

We wtorek federacja otworzyła z kolei postępowanie w sprawie zachowania Portugalczyka w przerwie sobotniego spotkania z Burnley (0:0). Wów-

czas w tunelu prowadzącym do szatni szkoleniowiec zbyt ostro skrytykował brak reakcji Marka Clattenburga na — jak twierdził — faul obrońcy rywala na Włochu Matteo Darmianie. Arbiter odesłał go za to na trybunę.

Pod wodzą Mourinho „Czerwone Diabły” po 10 kolejkach zajmują ósme miejsce w tabeli Premier League. □

SPRINTEM

Miroslav Klose zakończy karierę

Najskuteczniejszy piłkarz w historii mistrzostw świata Miroslav Klose (16 go-

li) postanowił zakończy sportową karierę i rozpoczął kurs trenerski — poinformowała niemiecka federacja piłkarska (DFB). W maju 38-letni napastnik nie przedłużył kontraktu z Lazio Rzym. Zdecydował się odejść, choć do pozostania w klubie włoskiej ekstraklasy namawiali go działacze, koledzy z drużyny i kibice.

WRC: Volkswagen wycofuje się...

Sezon 2016 będzie dla zespołu Volkswagena ostatnim w WRC. Aktualni mistrzowie świata zakończą starty na Rajdzie Australii. Wycofanie programu rajdowego to efekt finansowych problemów niemieckiego koncernu po tzw. aferze spalinowej, związanej z wadliwym oprogramowaniem do pomiarów emisji spalin. W przyszłym sezonie WRC wystartują cztery zespoły: M-Sport, Hyundai i powracające do mistrzostw Citroen oraz Toyota.

Real przedłuży kontrakty

Kilka dni temu Gareth Bale podpisał nową umowę z „Królewskimi”. Teraz pojawiła się informacja, że w ciągu najbliższych dwóch tygodni kontrakty przedłużą Cristiano Ronaldo, Pepe, Isco i Dani Carvajal. Najważniejsze w tym momencie jest przedłużenie umowy z Ronaldo, którego obecny kontrakt obowiązuje do 30 czerwca 2018 roku. W Realu Portugalczyk występuje od 2009 roku.

Strony przygotował
Witold Janczys

FLESZ

Guardian nową
bronią marynarki

Firma Juliet Marine Systems przedstawiła model podwodnej jednostki, przeznaczonej do zastosowań militarnych. Nowy model łodzi o nazwie Guardian o wymiarach 9,1 x 13,7 m, może zabrać na pokład trzysobową załogę, ale w razie potrzeby, będzie mógł działać także w pełni samodzielnie i to zarówno na powierzchni, jak i pod powierzchnią wody. Guardian przemieszczając się na głębokości 120 cm pod powierzchnią wody, może rozwinąć prędkość do 35 węzłów, czyli około 65 km/godz.

Fotowoltaiczne
dachówki od Tesli

Prezes koncernu Tesla, Elon Musk zaprezentował projekt Solar Roof. Jest to koncepcja zakładająca zmianę tradycyjnych dachówek w ogniwa fotowoltaiczne. Dzięki temu pokrycie dachu mogłoby równocześnie stać się elektrownią zasilającą dom. Dachówki mają być dostępne w kilku różnych stylach — wyglądają podobnie do tradycyjnych.

Sztuczna Inteligencja
na sali sądowej

Badacze z University College London, University of Sheffield oraz University of Pennsylvania, pracują nad Sztuczną Inteligencją przeznaczoną do przewidywania wyroków. Zespół pracujący nad tym projektem twierdzi, że SI potrafi przewidzieć wyrok z prawdopodobieństwem aż 79 proc. A ustalili to, badając 584 sprawy, którymi zajmował się Europejski Trybunał Praw Człowieka.

Stronę przygotował
Witold Janczys

O czym śnią psy i koty?

Psy i koty także mają sny. Ich treść zaskoczy niejednego posiadacza milusińskiego czworonoga.

Według dr Deirdre Barrett, psycholog z Harvard Medical School, do tej pory nie wiedzieliśmy zbyt wiele o mechanice i treści marzeń sennych naszych futrzanych kompanów. Nie powinno to nikogo dziwić, zwłaszcza że o naszych własnych snach mamy wręcz szczątkową wiedzę.

Obecnie możemy jedynie spekulować na temat tego, co śni się zwierzętom, choć ich zachowania mogą dać naukowcom kilka wskazówek. Pozostałe ssaki mają podobny cykl snu, co ludzie, który obejmuje także fazę REM, w której pojawiają się sny.

Podczas eksperymentu przeprowadzonego na początku lat 60. ubiegłego wieku, badacze wyłączyli część mózgu kota odpowiedzialną za powstrzymanie ruchów ciała zwierzęcia podczas snu. W konsekwencji, po wejściu w fazę REM, kot zaczął przeżyć grzbiet, wić się oraz

szyść, co wyraźnie sugerowało, że śnił o polowaniu.

Gdy eksperyment powtórzono na psach, zaobserwowano inne skutki. Poruszały się w nieagresywny sposób, wydawały się radosne, co może oznaczać, że śniły o zabawie z innymi psami lub swoimi właścicielami. Barrett wyjaśniła, że psy mają ogromne emocjonalne przywiązanie do właścicieli i

dlatego najprawdopodobniej o kontakcie z nimi śnią podczas drzemki.

Wszystkie zwierzęta, u których występuje podczas snu faza REM, mają marzenia senna, co wyklucza większość gadów i ryb. Częstotliwość i czas trwania fazy REM różni się znacznie między gatunkami, co sugeruje, że słonie czy żyrafy śnią w zupełnie inny sposób niż ludzie.

Wszystkie zwierzęta, u których występuje podczas snu faza REM, mają marzenia senna, co wyklucza większość gadów i ryb Fot. archiwum

Jak węże straciły kończyny?

Dlaczego węże nie mają kończyn? Ostatnie badania rzucają nowe światło na zdarzenie, które miało miejsce ok. 150 mln lat temu.

Niedawno opublikowane niezależne badania naukowe rzucają nowe światło na fakt utraty kończyn przez łuskowate gady. Powszechnie wiadomo, że ok. 150 mln lat temu ciało tych zwierząt się wydłużyło, a węże porzuciły kończyny. Jak doszło do tego z genetycznego punktu widzenia?

Odpowiedź na takie pytanie wydaje się zaskakująco prosta. Są za to odpowiedzialne tylko trzy mutacje w obszarze DNA, znanym jako wzmacniacz (przełącznik genów). Wzmacniacz, o którym mowa, jest celem dla

białek niezbędnych do ekspresji genu znanego jako Sonic Hedgehog Homolog (SHH), który odpowiada za rozwój kończyn. Przez zmianę sekwencji wzmacniacza, mutacje zapobiegają wiązaniu białek i tym samym gen pozostaje nieaktywny.

Badania opublikowane w czasopiśmie „Current Biology” wykazały, że trzy mutacje DNA pytona nie oznaczają, że gen SHH zostaje całkowicie wyciszony. Proces rozwoju kończyn się rozpoczyna, ale szybko także kończy. Z kolei kobry mają więcej niż trzy mutacje w regionie wzmacniacza, co oznacza, że u gadów tych kończyny nigdy się nie wykształciły. To wyjaśnia, dlaczego u pytonów i węzów boa zachowują się tzw. szczątkowe kończyny, podczas gdy

inne gatunki tych zwierząt ich nie mają. Podczas innych badań, których wyniki opublikowano w „The Cell”, uczeni wykorzystali narzędzie CRISPR-Cas9 do wyodrębnienia wzmacniacza pytona, który następnie wszczepiono do genomu myszy. Zgodnie z obowiązującym stanem wiedzy, u gryzoni powinny się nie wykształcić kończyny. I tak też się stało — zamiast kończyn pojawiły się małe guzki.

To nie wszystko: gdy myszom wszczepiono wzmacniacz pytona, ale „naprawiony” (bez zmutowanych fragmentów), kończyny się wykształciły i rosły normalnie. Oznacza to, że gdyby ten sam fragment DNA zmodyfikować u węży, to prawdopodobnie obdarowalibyśmy je kończynami.